

**Zápis z jednání
Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina č. 4/2018
konaného dne 18. 9. 2018**

Přítomni:

1. Milan Brychta	6. Bohumír Nikl
2. Josef Myslivec	7. Martin Malina
3. Lucie Vichrová (předsedkyně)	8. Josef Herbrych
4. Karel Malinský	9. Jan Zimmermann
5. Atila Koncz (místopředseda)	10. Jan Joneš (tajemník)

Nepřítomni (omluveni):

1. František Kučera	4. Jaromír Kalina
2. Zdeněk Ryšavý	5. Hana Hodáčová
3. Ludmila Řezníčková	6. Mária Pilková

Hosté:

1. Martin Hyský (člen rady kraje)	3. Roman Slouka (OŽPZ)
2. Eva Horná (OŽPZ)	4. Zbyšek Karafiát (ředitel Stanice Pavlov o.p.s.)

Program:

1. Zahájení
2. Řešení problematiky ochrany přírody a krajiny
3. Řešení problematiky lesního hospodářství
4. Projekty ze strukturálních fondů v oblasti životního prostředí
5. Diskuse a různé
6. Závěr

Jednání Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina č. 4/2018 dne 18. 9. 2018 se uskutečnilo jako výjezdní ve Stanici Pavlov o.p.s., záchranné stanici pro hendikepované živočichy. Pro členy komise byla připravena prohlídka areálu, kterou okomentoval ředitel stanice Ing. Zbyšek Karafiát, Ph.D.

1. Zahájení

Lucie Vichrová, předsedkyně Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina, přivítala všechny přítomné a hosty a zahájila jednání. Dle počtu přítomných členů konstatovala, že je komise usnášeníschopná. Přednesla návrh programu jednání, který byl 9 hlasy schválen. K zápisu z minulého jednání nebyly vzneseny žádné připomínky a byl všemi přítomnými schválen.

2. Řešení problematiky ochrany přírody a krajiny

Členové komise obdrželi s předstihem podkladový materiál.

Jan Joneš uvedl, že ochrana přírody a krajiny v kraji se kontinuálně zabývá především třemi oblastmi:

1. Implementace soustavy NATURA 2000

Evropsky významné lokality soustavy NATURA 2000, u kterých to národní seznam vyžaduje a u kterých je to v kompetenci Kraje Vysočina, byla již vyhlášena jako zvláště chráněná území. Lze konstatovat, že v současnosti mají všechna území soustavy NATURA 2000 v územní působnosti Krajského úřadu Kraje Vysočina právními předpisy územní ochranu. Přesto bude ještě upraveno vyhlášení (novým vyhlášením, tzv. převyhlášení) tři evropsky významných lokalit, kde územní ochrana byla vyhlášena před vydáním posledního národního seznamu – před nařízením vlády č. 73/2016 Sb., ze dne 3. února 2016, které nabylo účinnosti dne 1. 5. 2016. U lokalit Niva Doubravy, Opatovské zákopy a Kamenný vrch u Heraltic – tato území je třeba nově vyhlásit. Na tomto se aktuálně pracuje za podpory z Operačního programu Životní prostředí (viz též podkladový materiál Kžp-04-2018-04). Na evropsky významných lokalitách soustavy NATURA 2000 na základě projektů podaných do OPŽP probíhá značení hranic zvláště chráněných území, asanační managementové zásahy.

2. Péče o maloplošná zvláště chráněná území, zvláště chráněné druhy a stanoviště

Roman Slouka sdělil, že v Kraji Vysočina jsou dvě chráněné krajinné oblasti, celkem 200 maloplošných zvláště chráněných území, 85 území soustavy NATURA 2000 a 9 přírodních parků. Kraj Vysočina v roce 2017 nově vyhlásil jedno maloplošné zvláště chráněné území a tři tzv. „převyhlásil“. V roce 2018 pak nově vyhlásil dvě přírodní rezervace a jedno území převyhlásil. Rozpočet Kraje Vysočina na tyto činnosti byl v roce 2018 navýšen na 6,5 mil. Kč. Větší náklady jsou spojeny s péčí o evropsky významné lokality soustavy NATURA 2000. Kraj Vysočina má v působnosti 161 maloplošných chráněných území různého typu. V menším rozsahu se zásahy provádí i na podporu druhů a stanovišť mimo zvláště chráněná území.

Typy prací:

- Jednorázové (stavební či terénní úpravy apod., geodetické práce);
- Opakované 3 – 10 let (průzkumy, plány péče, značení, asanační zásahy – zejména odstraňování náletových dřevin apod.);
- Každoroční – zatím na 75 lokalitách (kosení, pastva, speciální zásahy).

Práce provádí přednostně v souladu s Pravidly Rady Kraje č. 04/2017 vlastníci a nájemci pozemků, dále nevládní organizace a další specialisté. Běžné zásahy jsou zabezpečovány smlouvami o dílo.

Po dokončení implementace lokalit soustavy NATURA 2000 vyhlášením za zvláště chráněná území se OŽPZ bude soustřeďovat na revizi stavu a koncepční změny maloplošných zvláště chráněných území v působnosti Kraje Vysočina.

3. Výkon státní správy

Sestává především z řízení v oblasti ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, řízení ve zvláště chráněných územích všech typů, v řešení druhoinstančních řízení a v dozorové, kontrolní a metodické činnosti.

Usnesení 004/04/2018/Kžp

Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina bere na vědomí

informaci o činnosti Odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Kraje Vysočina na úseku ochrany přírody.

Usnesení bylo přijato 9 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

3. Řešení problematiky lesního hospodářství

Členové komise obdrželi s předstihem podkladový materiál.

Eva Horná podrobně okomentovala podkladový materiál:

Kůrovcová kalamita

Z důvodu dlouhodobě přetrvávajícího charakteru počasí se radikálně snížila přirozená obranyschopnost zejména jehličnatých lesních porostů. V našem kraji je pak nejvíce zastoupenou dřevinou smrk ztepilý (70%). Souběhem těchto okolností jsou vytvořeny ideální podmínky pro gradaci podkorního hmyzu, a to zejména kůrovců. V současné době již prakticky v celém Kraji Vysočina neexistuje území, kde by kůrovec nebyl problémem. Nejvíce zasaženým územím je celý okres Třebíč, dále pak území obcí s rozšířenou působností Jihlava, Telč, Velké Meziříčí a Havlíčkův Brod. Zpracování obrovského množství kůrovcové hmoty pak naráží na problémy s odbytem, na nedostatek pracovníků v lesním hospodářství a v důsledku přebytku této hmoty došlo ke skokovému snížení jejího zpeněžení. V blízké budoucnosti pak lesní hospodářství čekají možná ještě složitější úkoly, jako obnova rozsáhlých holin po kůrovcových těžbách. Zde se jako nejpálčivější problémy jeví opět nedostatek pracovníků, nedostatek vhodného sadebního materiálu a velká finanční náročnost. Velké odlesněné plochy budou mít nepříznivý dopad na vodní režim v krajině a na mikroklima.

Činnosti Kraje Vysočina ve věci kůrovcové kalamity:

- medializování problematiky kůrovcového nebezpečí;
- intenzivní komunikace s Ministerstvem zemědělství (problém již přesáhl možnosti kraje):
 - o dopisy Kraje Vysočina adresované Mgr. Patriku Mlynářovi, náměstkovi pro řízení sekce LH;
 - o dopis hejtmána kraje Jiřího Běhounka ministru zemědělství s popisem problému kůrovcové kalamity v našem kraji a žádost o okamžitou pomoc státu, a to celkem v 19 bodech (např. urychlení vízové politiky pro zahraniční pracovníky, zajištění celých harwestorových uzlů ze zahraničí, využití dřeva v energetice, zajištění výkonných odkorňovačů, zajištění odbytu i pro nestátní sektor, atd.);
 - o setkání s ministrem zemědělství, které se uskutečnilo dne 6. 9. 2018 na Krajském úřadě Kraje Vysočina.
- realizace porad pro pracovníky SSL PO III zaměřené na problematiku ochrany lesa;
- na poradách s tajemníky PO III opětovné zdůrazňování potřeby věnovat při výkonu státní správy lesů zvýšenou pozornost ochraně lesa;
- opětovná příprava semináře pro vlastníky lesů, odborné lesní hospodáře a odbornou veřejnost zaměřeného mimo jiné i na problematiku kůrovcové kalamity v našem kraji;
- rekognoskační lety;
- zastupitelstvo kraje přijalo nové Zásady pro poskytování dotací na hospodaření v lesích, jejichž cílem je zvýšení stability lesa, podpora biodiverzity a snížení ohrožení lesa kůrovci;
- spolupráce ve věci mokrých a suchých skladů;
- spolupráce s Lesy České republiky, s. p. ve sběru osiva;
- aktivní podílení se na činnosti tzv. kalamitních štábů.

Kraj se aktivně podílí na činnosti tzv. kalamitních štábů. Kalamitní štáby organizují společně Lesy České republiky, s.p. a krajské úřady. Jejich smyslem je hledání možných řešení nastalé situace a předávání si informací. Dne 13. 8. 2018 proběhlo již třetí jednání kalamitního štábu za účasti hejtmána kraje Jiřího Běhounka. Kalamitní štáb byl svolán na Krajský úřad Kraje Vysočina a účastnili se jej zástupci LČR, s.p., SVOL, dřevozpracujících firem, VÚLHM – LOS, MZe, zástupci státní správy lesů Krajského úřadu Kraje Vysočina a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a gesčnÍ radnÍ Martin Hyský. Také na základě výstupů z jednání tohoto kalamitního štábu byl jménem pana hejtmána poslán již výše zmiňovaný dopis ministru zemědělství.

S ohledem na současnou situaci v lesích a také na budoucí problémy s jejich obnovou lze reálně předpokládat zásadní nárůst činnosti na úseku lesního hospodářství na Krajském úřadu Kraje Vysočina i na obcích s rozšířenou působností.

Dotace v lesním hospodářství – Zásady č.8/18

Krajský úřad Kraje Vysočina pořádal 5 seminářů zaměřených především na problematiku nových dotací v lesním hospodářství podle „Zásad Zastupitelstva Kraje Vysočina pro poskytování dotací na hospodaření v lesích“. Zásady č.8/18 byly zpracovány ve spolupráci s odborem regionálního rozvoje s upravenými formuláři, které jsou navrženy ve Fondu Vysočiny, ale pro vlastníky lesů (středního a seniorského věku) velice obtížné pro vyplňování. Semináře se uskutečnily v bývalých okresních městech a byly určeny pro vlastníky, pachtýře, nájemce lesů, státní správu lesů a odborné lesní hospodáře a sloužily k metodickému vysvětlení dotační politiky Kraje Vysočina a k informační kampani činností, které realizuje Kraj Vysočina v období kůrovcové kalamity. Nadále Krajský úřad Kraje Vysočina, OŽPZ administruje dotace na hospodaření v lesích podle nařízení vlády č.30/2014 Sb.

Příspěvky do myslivosti

Příspěvky na vybrané myslivecké činnosti jsou poskytovány podle Nařízení vlády č. 30/2014 Sb. Podacím místem je krajský úřad, který zároveň zajišťuje administraci těchto příspěvků. Příspěvky jsou poskytovány uživatelům honiteb, vlastníků loveckých psů národních plemen na jejich chov a výcvik a vlastníků loveckých dravců opět na jejich chov a výcvik.

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Oddělení lesního hospodářství a myslivosti také v tomto roce připravilo v souvislosti s Týdnem lesů již tradiční výstavu tentokrát zaměřenou na problematiku myslivosti. Výstava umístěná v přízemí budovy B krajského úřadu před kongresovým sálem byla součástí společné výstavy i za oblast vodního hospodářství a zemědělství. Tato výstava je putovní a je možné si ji zapůjčit. Kraj Vysočina také realizuje akce lesní pedagogiky, jejímž cílem je přiblížit veřejnosti lesní hospodářství, les jako naše národní bohatství a vysvětlit všechny souvislosti. Oddělení lesního hospodářství a myslivosti se podílelo na akcích lesní pedagogiky města Žďáru nad Sázavou, LDO Příbrav, Nadace dřevo pro život a LD Chraňbož. Samostatnou akci pak připravilo pro Domov důchodců Mitrov. Dále naše oddělení zajišťovalo i stanoviště při akci „Zlatý list“ zaměřené na EVVO v rámci spolupráce s ekocentrem Chaloupky Baliny.

Pachové ohradníky

V roce 2010 se podařilo navázat spolupráci s Nadací pojišťovny Generali na pilotním projektu Pachové ohradníky 2010. Spolupráce pokračuje nepřetržitě až do současné doby. V roce 2018 byl za finanční spoluúčasti nadace pojišťovny Generali a Kraje Vysočina navýšen počet ošetřených úseků pachovými ohradníky na celkovou délku 150 km komunikací.

Výkup spodních čelistí prasete divokého

Početní stavy prasete divokého dlouhodobě narůstají a tím se zvyšují i škody způsobené touto zvěří. Navíc se v České republice (na Zlínsku) objevil africký mor prasat. Z těchto důvodů Kraj Vysočina pokračuje v projektu a i nadále má zájem shromažďovat a vykupovat příslušné spodních čelistí prasete divokého. Tímto způsobem tak podporovat lov prasete divokého v příslušných věkových kategoriích, snižovat škody zvěře na zemědělských plodinách a lesních porostech a pokračovat ve výzkumném projektu s Českou univerzitou Praha.

Martin Hyský doplnil informace ohledně kůrovcové kalamity. Problematika kůrovce se netýká pouze ČR, ale i Polska, Slovenska, Rakouska a Německa. V příštím roce se očekává zhoršení celé situace. Problém je v nedostatku kapacity na těžbu, odvoz, výkup a zpracování dřeva. U menších vlastníků lesa je problém s prostředky na chemické ošetření (v tomto směru by měla nastat změna – dvěma přípravkům by měla být udělena výjimka u používání akreditovanými osobami). Z podnětu Lesů České republiky, s. p., se na jaře začal scházet krajský kalamitní štáb. Aktivita byla postupně rozšířena i na další kraje v rámci ČR. Kalamitní štáb byl doplněn o zástupce za sdružení soukromých a obecních lesů a lesní ochranné služby. V srpnu 2018

proběhlo mimořádné jednání kalamitního štábu, které si kladlo za cíl zmapovat současnou situaci a navrhnout řešení jak z pohledu soukromých a obecních vlastníků, Lesů České republiky, s. p., veřejné správy, a dřevozpracujícího průmyslu. Zpracované body byly zaslány jménem hejtmána kraje Jiřího Běhounka ministru zemědělství. Na základě tohoto se konalo na krajském úřadě dne 6. 9. 2019 jednání za účasti pana ministra. Na jednání byly předneseny návrhy na řešení ze strany jednotlivých účastníků, ke kterým byla vedena s panem ministrem a dalšími přítomnými diskuze. I pro příští rok je počítáno s dotacemi do lesů, finanční prostředky jsou navrhovány jak do Fondu Vysočiny, tak i do kapitoly Zemědělství.

V následné diskusi se členové komise v souvislosti s kůrovcovou kalamitou vyjádřili zejména o motivaci vlastníků lesů k těžbě napadeného dřeva, k suchým a mokřým skladům, štěpkování hmoty a zpracování klestu, odkorňování dřeva (možnost finanční podpory), k možné finanční podpoře vlastníků lesa, zda kraj nezvažuje podporu a osvětu hospodaření podle certifikace SFC.

Úkol: Rozeslat členům komise dopis adresovaný na Ministerstvo zemědělství ČR a odpověď.

Termín: společně se zápisem ze zasedání komise

Usnesení 005/04/2018/Kžp

Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina

bere na vědomí

informace o činnosti Kraje Vysočina v oblasti lesního hospodářství;

doporučuje

radě kraje podporovat i v dalších letech poskytování příspěvků v oblasti lesního hospodářství a opatření v oblasti myslivosti.

Usnesení bylo přijato 9 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

4. Projekty ze strukturálních fondů v oblasti životního prostředí

Členové komise obdrželi s předstihem podkladový materiál.

Jan Joneš okomentoval dle podkladového materiálu projekty ze strukturálních fondů zaměřené především na ochranu přírody:

Projekty k revitalizaci zeleně v areálech parků a zahrad příspěvkových organizací, nejčastěji u příspěvkových organizací v oblasti sociální péče, školství, kultury a zdravotnictví. Aktuálně jsou realizovány tři projekty, u nichž kraj uspěl na přelomu 2017/2018 se žádostmi o podporu z OPŽP na revitalizace zeleně. Další čtyři projekty jsou k přípravě. Podrobné informace k projektům jsou v materiálu [RK-25-2017-56](#).

Projekty úspor energií v budovách ve vlastnictví Kraje Vysočina, a to s důrazem na potřebnost akce na jednotlivých budovách (výměna oken a dveří, zateplení obálky – stěn a střech apod.). Projekt řeší budovy, ve kterých sídlí krajem zřizované příspěvkové organizace (nejčastěji střední školy či nemocnice). Projekty administruje odbor regionálního rozvoje. Obecně o projektech na úspory energií a o změnách pravidel 2007-2013/2014-2020 viz podkladový materiál Kžp-04-2017-04.

Kotlíkové dotace – projekt má snahu snížit emise z lokálního vytápění domácností podílející se na expozici obyvatelstva koncentracím znečišťujících látek. Projekt administruje odbor regionálního rozvoje. Podrobné a aktuální informace pak přináší k tomu zřízené internetové stránky kraje www.kr-vysocina.cz/kotliky. Na projekty zaměřené na výměnu kotlů na tuhá paliva v domácnostech za nové ekologické zdroje vytápění splňující ekodesign je v operačním programu vyčleněno 9 mld. Kč. Prostředky jsou rozděleny do 3 výzev a konečným uživatelům jsou poskytovány prostřednictvím krajů. V současné době Kraj Vysočina realizuje 2 projekty kotlíkových dotací v rámci 1. a 2. výzvy pro kraje.

1. kolo KD – přidělená alokace pro Kraj Vysočina byla ve výši 262,6 mil. Kč na výměnu min. 1760 zdrojů tepla. K financování z těchto prostředků bylo nakonec doporučeno 2273 žádostí konečných uživatelů. Všechny projekty vyúčtované v rámci první vlny kotlíkových dotací již byly proplaceny. Celková částka, která byla do území na podporu zlepšení ovzduší zaslána, přesahuje 247 mil. Kč.

2. kolo KD – alokace pro Kraj Vysočina stanovena na 238,8 mil. Kč, za které má být podpořeno 2486 výměn zdrojů tepla. V současné době bylo rozhodnuto o podpoře 2425 žádostí. Příjem žádostí prozatím nebyl ukončen.

Projekty v oblasti posílení biodiverzity – Kraj Vysočina se snaží maximálně využít prostředky OPŽP k péči o přírodní biotopy ve zvláště chráněných územích či evropsky významných lokalitách, na realizaci dalších opatření na podporu populací ohrožených druhů rostlin i živočichů apod. Kraj zde má podle zákona o ochraně přírody a krajiny povinnost pečovat na svém území o přírodní památky, přírodní rezervace i evropsky významné lokality, a protože předměty a cíle ochrany těchto typů lokalit jsou v některých případech shodné se specifickými cíli příslušné specifické osy OPŽP, je pro Kraj Vysočina výhodné pro péči o tato území využít finančních prostředků z evropských fondů. Pro všechna zvláště chráněná území jsou zpracovány plány péče nebo pro evropsky významné lokality jsou k dispozici souhrny doporučených opatření, které řeší péči o tato území, tj. jak pravidelné zásahy, tak mimořádné zásahy. Plány péče jsou projednávány a schvalovány v souladu s § 38 zákona o ochraně přírody a krajiny. Z těchto odborných dokumentů vychází i projekty připravované do OPŽP.

**Usnesení 006/04/2018/Kžp
Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina
bere na vědomí**

informace o projektech ze strukturálních fondů v oblasti životního prostředí se zaměřením na ochranu přírody.

Usnesení bylo přijato 8 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

V době hlasování nebyl přítomen člen komise Milan Brychta.

5. Diskuse a různé

Lucie Vichrová poděkovala řediteli stanice Zbyškovi Karafiátovi za možnost uspořádat výjezdní zasedání komise v prostorách Stanice Pavlov o.p.s.

Termín příštího zasedání komise byl stanoven na **úterý 20. listopadu 2018, od 14.30 hodin.**

6. Závěr

Závěrem předsedkyně poděkovala všem přítomným za aktivní účast a ukončila zasedání.

Ing. Lucie Vichrová

předsedkyně Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina

Ing. Jan Joneš

tajemník Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina

Zpracovala a zapsala Lenka Matysová dne 27. 9. 2018.